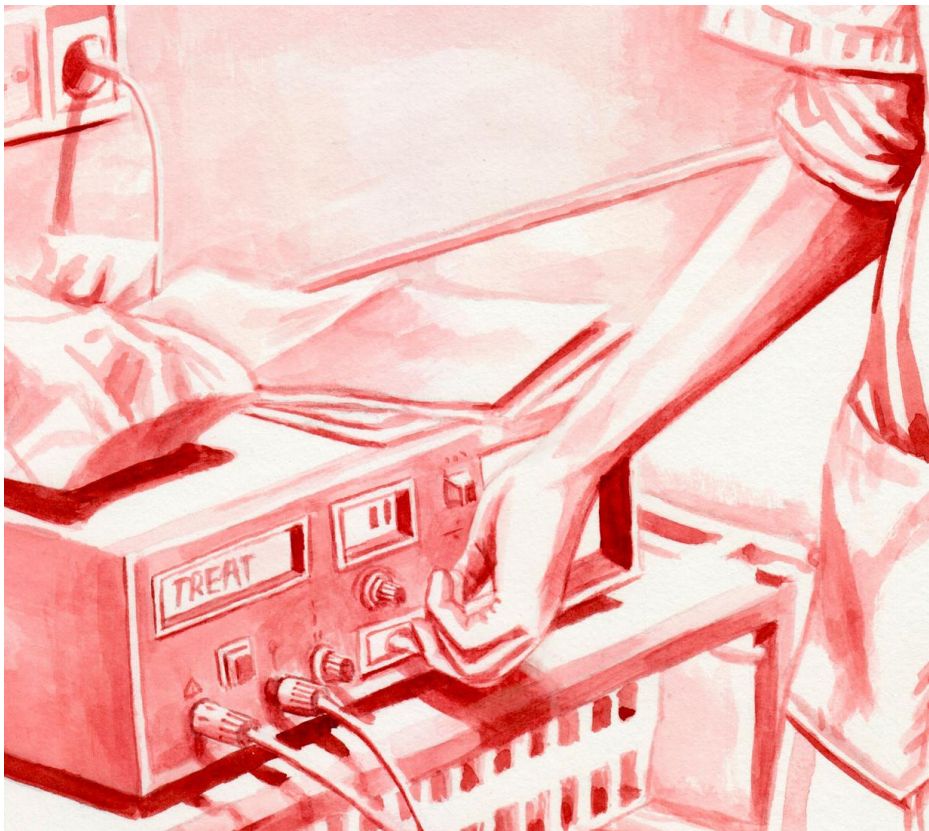

‘Ik druk de knop in, zijn gezichtsspieren trekken zich samen, waardoor er een grimas verschijnt’

Tekst: Elodie Rijnja

Ik loop een dagje mee bij het elektroconvulsietherapiecentrum van de kliniek, kortweg het ECT-centrum. Samen met de ECT-psychiater wandel ik door het ziekenhuisachtige complex. We gaan links een deur door.

In het midden van de kamer staat een kastje ter grootte van een kleine tv. De psychiater geeft er een zachte klap op en zegt grappend: “Zo, dit zorgt dus voor de portie groene stroom.”

De eerste patiënt van de ochtend wordt binnengereden. Een jongen in een trainingspak. Het is Peter, een patiënt van mij. Terwijl de anesthesist een infuus bij hem aanlegt, plak ik de elektroden op zijn slapen. Ik strijk een blonde lok uit zijn gezicht. Helderblauwe ogen kijken me verwachtingsvol aan.

Succesverhalen

De anesthesist zegt op rustige toon: “Je hebt Tom’s Diner van Susanne Vega gekozen om mee in slaap te vallen toch?” Peter knikt. De eerste woordloze regels van het lied komen uit de telefoon van de anesthesist: *tuttuttudu tuttudu tuttuddudduddu*. De anesthesist spuit etomidat door het infuus op zijn handrug: snel verdovend, zonder schokken te remmen. *It is always nice to see you, says the man behind the counter.* De oogleden van de blonde jongen vallen dicht.

De psychiater geeft mij een knikje en ik loop naar de kleine tv, haal een veiligheidslipje omhoog en druk de knop in. *And I look the other way as they are kissing their hellos.* Tijdens deze woorden trekken zijn gezichtsspieren zich een aantal seconden samen, waardoor er een grimas op zijn gezicht verschijnt. Het tv’tje spuugt een papier uit met allemaal lijntjes erop. “Het insult is begonnen,” zegt de psychiater.

We kijken de volgende minuten zwijgend naar de jongen, terwijl de zachte stem van Suzanne Vega door de kamer klinkt. *There’s a woman on the outside, looking inside, does she see me?* Het televisietje stopt met het spuwen van papier, waarna Peter zijn ogen opent.

Ik merk dat ik gemengde gevoelens heb bij het hele tafereel. Ik ken de succesverhalen. ECT is vaak een laatste redmiddel bij onder andere ernstige depressie en schizofrenie. Aan de andere kant weet ik dat Peter geen ECT wil. De avond voor iedere behandeling is hij bang; de dag erna onrustig. Hij wordt twee keer per week behandeld. Hierdoor leeft hij het merendeel van de tijd in angst of onrust.

Dat de behandelingen in de ggz met goede intenties worden uitgevoerd, weet ik zeker. Of ‘wij’ er ook in alle gevallen goed aan doen, weet ik niet.

Soms vraag ik me af hoe mensen over honderd jaar tegen de psychiatrie van nu aankijken. Er wordt onderzoek gedaan naar alternatieven voor deze zware behandeling, zoals het gebruik van ketamine.

De psychiatrie is altijd onderhevig aan veranderingen. Hoe zal ze zich de komende decennia ontwikkelen? Zullen onze behandelingen ooit als primitief of barbaars worden gezien? Of zal blijken dat we goed op weg waren?

Namen en casussen van cliënten zijn onherkenbaar gemaakt.